

Keskerakond, palju õnne!

20 aastat
Keskerakonda tehtud,
järgmine 20 ees!

Ma pöördun Keskerakonna 20. juubeli puhul kõigi nende poole, kes usuvad, et Eesti ilma Keskerakonnata hakkama ei saa! Me lõime koos asutajaliikmetega oma erakonna vähem kui kaks kuud pärast oma riigi iseseisvuse taastamist. Me sündisime Rahvarinde ideaalidest, ja ma julgen küll öelda, et meie oleme neile ideaalidele truuks jäänud. Sest meil on Eesti Vabariigiga eriline suhe – meie ei taha teda vahetada peenrahaks ega loobuda meile kallist omariiklusest seklite ega läätseleeme eest. Meie tahame, et õnn ja heaolu oleks eesti rahvale kättesaadav oma isamaal.

Ma mõistan neid, kes riigi ülesehitamise raskustes on valinud lihtsamaid radasid ja läinud kergema vastupanu teed. Meiega koos ongi raske! Aga see-eest me oleme vähemalt püüdnud jääda õigluse parteiks, jääda äärmusi vältivaks parteiks, jääda inimkeskseks parteiks, jääda südametunnistuse parteiks. Vaatan tänast Keskerakonda ja näen, et meil on peale kasvanud uus põlvkond. Meie Riigikogu fraktsioonis on päris mitu noort tegusat ja juba küllalt tuntud poliitikut. Tallinna linnavalitsuses ja linnavolikogus on palju aktiivseid kesknoori. Alles eelmisel nädalal nimetasime kolm uut linnaosa vanemat, kellest ühegi kohta ei saa öelda "vana", kuid kellest igäühe kohta saab öelda "kogenud".

Nii, noortele ja vanadele pühendudes, peamegi edasi minema. Siis oleme ka 20 aasta pärast sama toimekas ja valijatele vajalik erakond. Just valijatele on meid kõik need 20 aastat vaja läinud – meie poolt on stabiilselt hääletanud kõigi läbikäidud aastate jooksul rohkem kui veerand kõigist Eesti valijatest, ja Tallinnas on meil absoluutne ülekaal.

Kes julgeks öelda, et sellist erakonda pole vaja? Mina ütleks hoopis, et tehku teised järele! Olla ainus nii pikaealine ja väärikas partei,

samas mitte loobudes oma põhimõtetest – seda ei suuda mitte iga erakond. Ma olen tänulik kõigile keskerakondlastele, kes on meie näo kujundanud.

Sünnipäeva puhul meil on palju põhjusi, miks rõõmus olla. Eesti Keskerakond on sama vana kui uus Eesti Vabariik, ja kõik rõõmud, mille üle oleme viimasel 20 aastal koos rõõmustanud, on ka meie rõõmud. Kuid meie räägime ka tõsistest muredest, mis meie rahval veel kanda on – just meie peame need lahendama, sest teised erakonnad räägivad ju, et paradüüs peaaegu et ongi langenud juba meie maale. Meil, 13 000 Keskerakonna liikmel, jätkub paremaks tulevikuks veel palju tegemist.

Soovin head ja rahulikku meeleolu kõigile, kes tunnevad, et Keskerakonna sünnipäev neid puudutab – eelkõige asutajaliikmetele, aga ka kõigile praegustele liikmetele, toetajatele ning loomulikult meie valijatele. Eesti riik ja Keskerakond, kes neid suudaks lahuta!

Teie
Edgar Savisaar
Keskerakonna esimees

Juhtkirjad

Esimese erakonnana 20. verstapostini!

KÜLLO ARJAKAS
Keskerakonna peasekretär 1991–2003

Eesti Keskerakond asutati 12. oktoobril 1991. Erakondade loomise esimesest lainest suvi 1988 – suvi 1991 pole ammugi enam ühtegi erakonda tänaseni alles. Meist järgmisena moodustunud Koonderakond lõpetas tegevuse kümme aastat tagasi. Erakond Isamaa kujunes mitme ühenduse liitumisel sügisel 1992, kuid praeguseks on nad muutunud ühenduse Res Publica poolvennaks ja IRL-i algust võime dateerida hoopis aastaga 2006. Reformierakond on teine meiega sarnane erakond, kes oma loomisaastast 1994 saadik on tegutsenud oma nime all ja oma ideoloogilist nägu omades.

Nii on Keskerakond vanim järjepidevalt tegutsev erakond ning esimene, kes on jõudnud 20. verstapostini. Seda aastatehulka võib võrrelda ju terve põlvkonna üleskasvamisega. Ajas läbitu annab kogemust ja enese-kindlust.

20 aastat sisaldavad vastutust ja usaldust. Seljataga on tuhandete erakonnaliikmete igapäevane töö ja panus, ning ka sadade tuhandete valijate toetus. See on tugev alus, kust edasi minna järgmisele 20 aastale, erakonna järgmisele põlvkonnale!

Mässulised teismeliseaastad möödab

KADRI SIMSON
Keskerakonna peasekretär 2003–2007

Minu ja Keskerakonna tee on koos kulgenud viimased kuusteist aastat. Liitusin erakonnaga, mille liikmeskond oli väike ja kõik tundsid kõiki. Täna oleme kasvanud Eesti suurimaks parteiks.

Kui võrrelda erakonna kiiret ja pidevat kasvu esimesel kahel kümnendil inimlapse omaga, siis jäi minu kui peasekretäri ametiaeg mässulistesse teismeliseaastatesse. Neil aastail oli pettumusi nii poliitiliste partnerite reetmise kui ka omade lahku-mise tõttu.

Aga sinna jäi ka koalitsioonide moodustamise ning mitmete oluliste lubaduste täitmise valitsuses.

Tänu meie algatusele on täna koolilastel tasuta soe koolilõuna. Meie poolt läbi viidud 30-protsendine pensionikasv ja kogutud erakorraline pensionireserv aitasid pehmedada kriisiaastate maksutõuse eakatel. Nüüd oleme jõudmas ikka, kus enam nii kiirelt kasvada ei saa, aga see-est on kogunenud piisavalt kogemust ja tarkust. Loodan, et eesootavatel aastatel on meil võimalusi seda Eesti inimeste teenistuses täies jõus rakendada.

Keskerakond kasvab!

PRIIT TOOBAL
Keskerakonna peasekretär alates 2007

Keskerakond kasvab jõudsalt. Meil on olnud au kanda Eesti suurima erakonna tiitlit. Ümmarguselt 13 000 liikmega kanname seda tiitlit ka täna.

Suurusest olulisemaks pean neid protsesse, mille jook-sul oleme suutnud 20 aastaga kujuneda eri rahvusi ühendavaks poliitiliseks jõuks. Seda rolli meie palju-rahvuslises ühiskonnas ei saa alahinnata. Ilma Keskerakonnata oleks meie vähemusrahvuste probleemid hoopis teravamad.

Eesti vajab Keskerakonda ja neid põhimõtteid, mida kanname meie ja ainult meie. Usun, et tulevikus on vältimatu valijate meelsuse pöördumine inimlähedasema poliitika poole. Praeguse jäiga parempoolsuse, räige turumajanduse ja õhukese riigi hoog saab ükskord paratamatult otsa, sest rahvas ei kannata seda välja – juba praegu on eeldatavasti vähemalt viiendik Eesti inimestest sidunud ennast töö ja võibolla peat-selt ka kogu edasise eluga välismaal. Riigi arengu seisukohalt ollakse jõudmas nullpunkti.

Sealt edasi saab minna ainult tunnustatud põhjamaist elustiili väärtus-tades, s.o inimest ja inimese heaolu kõigi asjade mõõdupuuks seades, s.o Keskerakonna ideid omaks võttes. Meie päralt on tulevik.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
6 274 573

Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Keskerakonna populaarsus kasvas pärast kongressi

Keskerakond ja Reformierakond suurendasid septembris oma populaarsust. Reform oli jätkuvalt populaarseim partei, keda toetas 31 protsenti küsitletuist. Keski toetas 24 protsenti. SDE ning Isamaa ja Res Publica Liidu populaarsus veidi langes, olles vastavalt 22 ja 16 protsenti.

Emor küsitluse uuringu jaoks 31. augustist kuni 21. septembrini 826 valimisealist kodanikku personaalintervjuude kaudu nende kodus.

Augustis toetas Reformierakonda 29%, SDE-d 24%, Keskerakonda 21% ja IRL-i 18%.

Keskerakonna toetus oli uuringu järgi viimati nii kõrge vahetult pärast parlamendivalimisi märtsi teisel poolel ja aprilli algul.

„Minu hinnangul tõusis Keskerakonna reiting septembris tänu Edgar Savisaare tagasivalimisele erakonna esimeheks, mis taastas erakonna valijates usu senise kindla kursi jätkumisse,“ kirjutab Tallinna abilinnapea nõunik Siret Kotka oma blogis.

Tema sõnul valija ootab Keskerakonnalt eelkõige kindlust ja stabiilsust. „Ei saa välistada, et erinevad rünnakud meedias nii erakonna kui ka selle esimehe aadressil nii omade kui ka vastaste poolt ei mõjunud erakonna reitingule hästi, kuna suurendasid ebaselgust, millist kurssi jätkatakse. Ja oodatud selgus saabus augusti lõpus erakonna kongressil, kus keskerakondlased arvestatava hääleteenamusega otsustasid senise esimehe tagasi valida, misjärel valijate usaldus meie erakonna suhtes kasvas,“ arvas Kotka.

Kesk on järjekindel: käiku läks uus progressiivse tulumaksu eelnõu

Riigikogu keskerakondlased esitasid taas armsakssaanud eelnõu, mille järgi hakkaksid ühiskonna heaolul rohkem panustama inimesed, kelle kuusissetulek on üle 1518 euro. Tulumaksusüsteemi muutmine suurendaks riigieelarve tulust. Nii saaks tagada palgatõuse õpetajatele, päästjatele, politseinikele ning täiendada kohalike omavalitsuste üha kõhnuvat rahakotti, et taastada rahalised vahendid lasteadeade, noortesordi ja teedehoiu jaoks. Fraktsiooni esimees Kadri Simson ütles, et astmelisele tulumaksule üleminekul eeldab Keskerakond laekumiste kasvu ligikaudu 180 miljonit eurot. Nii suur oleks riigieelarve lisatulu. Tulumaksusüsteemi muutmine astmeliseks aitab vältida majanduse ülekuumenemist ja pehmedaks majanduslangust. See lahendus võimaldaks alandada edaspidi tarbimismaksude ja sotsiaalmaksu kõrget taset. Juurdetulev 33% aste muudaks maksusüsteemi kaheastmeliseks. Maksustataks aastane maksustatav tulu, mis ületab 15 972 eurot. Senisest enam peavad hakkama panustama kõrgema tulu teenijad. Nii tõuseks märgatavalt näiteks Riigikogu liikmete ja kõrgete riigiametnike maksukoormus. „Olukorras, kus valitsus ei suuda leida vajalikke vahendeid isegi õpetajate palgatõusuks, pakub Keskerakond välja reaalse katteallika, millest Riigikogu ei tohiks keelduda,“ väitis Simson.

Ka 5. oktoobri ETV saate „Foorum“ maksupoliitika-debatis üllatas rahvahääletuse tulemus – 75% televaatajatest oli astmelise tulumaksu poolt! Debatis osalesid Valdo Randpere (RE), Anneli Akkermann (IRL), Urve Palo (SDE) ja Jüri Ratas (KE). Keskerakonna noortekogu peasekretär Tõnis Mölder kommenteeris saadet: „On ju lihtne tõde, et kui meil oleks astmeline tulumaks, siis oleks meil ka, mida riigieelarvest jagada. Praegu peame vaatama, kuidas riigikassast esmavajadusteks raha leida.“

Kesknädala meelest oleks mõistlikum igavikulise vingumise asemel lõpetada tühi kära Riigikogu liikmete palganumbrite üle ja teha midagi pöördelist maksusüsteemis. See oleks tõesti solidaarsus, mis vastaks selle sõna sisulisele tähendusele.

Koolitoidu toetus olgu vähemalt üks euro päevas

Paljudele lastele on koolilõuna ainus soe söögikord päevas. Kahjuks sageli peavad kokatädid toidu valmistama vaid 78 eurosendi eest. Keskerakond on esitanud eelnõu, millega tuleb koolilõuna toetus viia ühe euron. Samuti on Kesk andnud Riigikogu menetluse eelnõu, mille seadustumisel jõuaks tasuta koolilõuna ka gümnaasiumiastmesse. Lapsed on riigi tulevik ning nende arvelt ei saa kokku hoida, leiavad keskerakondlased. Keskerakond on pakkunud ka oma-poolse lahenduse riigieelarvele lisatulu leidmiseks – s.o progressiivne tulumaks. Kõige muu hea kõrval, mida see kaasa toob, võimaldaks maksusüsteemi solidaarsemas suunas muutmine alandada edaspidi ka tarbimismaksude ja sotsiaalmaksu kõrget taset. Ainult et suuremapalgised inimesed peavad riigi ja meie kasvava põlvkonna nimel natuke vähendama oma tulust – ja mis siis sellest! Kogu inimväärses heaolus suplev Skandinaavia, kuhu ka meie pürgida tahame, teeb ju nii. Viie aastaga viie õnnelikuma riigi sekka Euroopas!

Keskerakond pani Riigikogu õpilasmalevat toetama

Riigikogus läbis esimese lugemise Keskfraktsiooni esitatud eelnõu, mis vabastaks õpilasmalevas töötavate noorte töötasu sotsiaalmaksust. Eesmärgiks on suurendada tööandjate huvi malevlaste töölevõtmise vastu ning kasvatada ülipopulaarse õpilasmaleva kohtade arvu. Õpilasmaleva taastamise initsiaator Eestis oli muide Tallinna linnavalitsus.

Keskfraktsiooni liige Rainer Vakra ütles, et tal on hea meel Riigikogu otsuse üle eelnõu esimese lugemine lõpetada. Tema sõnul keskendub Keskerakonna ettepanek sisuliselt noorte huvide kaitsmisele ning annab väikese panuse ka ettevõtluse elavdamise. Seadusemuudatus suurendab tööandjate huvi ning kasvatab malevakohtade arvu. „Võttes arvesse, et ravikindlustuse seaduse alusel on Eesti noor ravikindlustusega kaetud kuni 19-aastaseks saamiseni, siis puudub tööandjal vajadus maksta õpilasmalevas töötava noore eest sotsiaalmaksu. Aasta-aastalt on malevakohtade pakkujateks samad ettevõtted ning uusi pakkumisi on keeruline leida, just seepärast on vaja täiendavaid motivaatoreid. Malev leiab noortele suveks otstarbeka tegevuse, kujundab väärtushinnanguid ning annab töökogemu-si. Seega oleks noorte huvides igati mõistlik kõigil erakondadel seda ka edaspidi toetada,“ rääkis Vakra.

HIIBUSE NÄDAL

AJALOO EDETABEL

Narva tervitas keskerakondlasi

Riigikogu Keskfraktsioon külastas Ida-Virumaa suurlinna Narvat, et kohtuda kohalike elanike ja ettevõtjatega, külastada koole ja linnaasutusi. Tutvuti Aleksandri kiriku ja Hermanni linnusega. Haridusasutustes tunti peamiselt huvi ja muret seoses eestikeelsele õppele üleminekuga. Kohtumisel Narva Aleksandri koguduses pani kirikuõpetaja Villu Jürjo rahvasaadikutele südamele, et taastatav kirik ei ole veel valmis, ning palus seista selle eest, et kirikut ei kustutataks Eesti riigile prioriteetsete objektide nimekirjast. Narvat väisanud keskerakondlased tänavad Mihhail Stalnuhhinit ja Narva piirkonna esimeest Andrus Tamme hästi korraldatud vastuvõtu eest.

Keskerakonna pressiesindajalt

Ülal: Valeri Korb proovis õpetajaametit Narva Kreenholmi gümnaasiumis.

Vasakul: Pastor Villu Jürjo – üks eestluse kandjaid Narvas.

Paremal: Deniss Boroditsh, linnapea Tarmo Tammiste ja Viktor Vassiljev Narva ajaloolise raehoone ees.

Fotod: Kadri Simson

Euroabi-paketile pühendatud teraseid mõtteid

„Aga ajal kui IMFi juht, Maailmapanga juht, USA president ja teised on veendunud, et „Eurokriis on maailmamajandusele ohtlik“, lausub Eesti peaminister midagi täiesti vastupidist: „Euroala ei ole kriisis!“ Mu meelest oleks aeg hakata võtma kurikuulsat poliitilist vastutust...“

INDREK TARAND
Delfis 27.09

„Kapsast, kartulit, liha ja piima, mitte mingeid kavalaid finantsmehhanisme.“

KALLE MÄLBERG,
Delfi, „60 riigikogulast sõlmis neljapäeval uue baasilepingu“ 1.10

„Kes mõistavad hetkel lahti rulluvate sündmuste tausta, teavad, et tegemist on tsükliliga, mis leiab aset keskmiselt 60–70-aastaste intervallidega, kus pankade poolt tekitatud võlapüramiidi kokku kukkudes omandavad finantskartellid märkimisväärse osa 2–3 inim põlve vältel loodud rikkustest. Kes viimase 300 aasta finantsajalugu lähemalt tunnevad, on teadlikud ka sellest, et nimetatud protsess lõpeb alati (sõltuvalt protsessi haardest) globaalse ja/või lokaalse valuutasüsteemi reformiga, et mäng võiks alata uuesti.“

ADRIAN BACHMAN,
„Eurotsooni võlaprogramm: vara pankadele, võlad rahvastele, võim rahvusvahelistele organisatsioonidele“
Portaal: www.decivitate.ee
3.10.2011

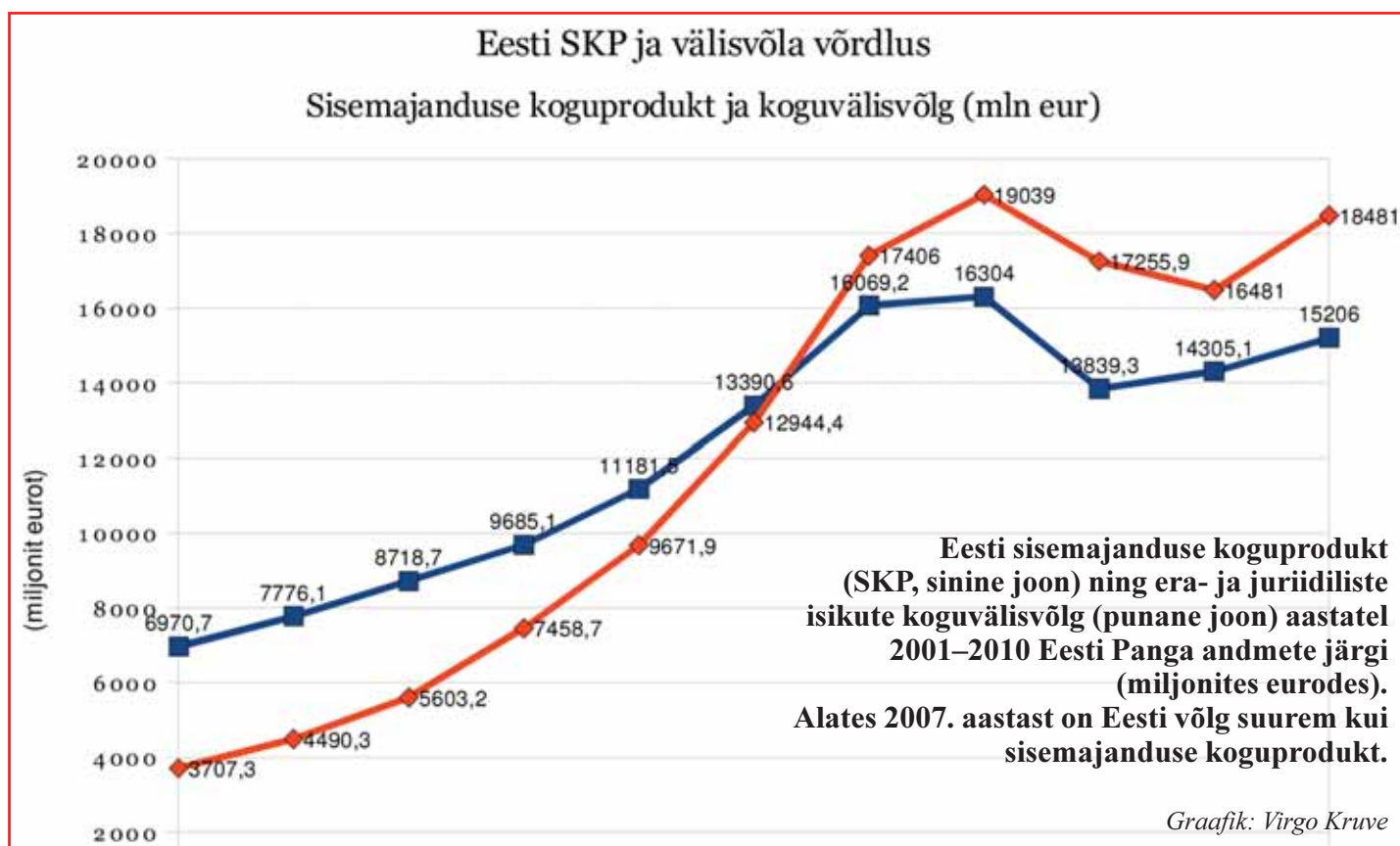
„Ja siin jõuamegi Euroopa allakäigu kõige olulisema põhjuseni. Selleks on moraalne ja vaimne vaakum, mis materialistlikus-konsumeristlikus Euroopas valitseb. Selleks on relativism, millega tõlgendatakse kõige igipõlisemaid väärtusi ja institutsioone. Selleks on ideaalide ja identiteetide järjekindel hävitamine. Moraalse kompassi puudumisest tuleneb väarikuse defitsiit ja samast tuleneb ka julguse puudumine oma tõdede kaitsmiseks.“

MART HELME, ajaloolane ja poliitik, „Euroopa majandust ei päästa enam ükski abipakett“ Delfi 5.10

EFSF-iga liitumine suurendas Eesti võlakoormat

Kui veel 2001. aastal oli Eesti era- ja juriidiliste isikute ning valitsuse võlakoormus (graafikul punane joon) vaid 53,2 protsenti sisemajanduse koguproduktist (SKP, sinine joon), siis viis aastat hiljem olid need võrdsustunud.

Võlakoormus 2007. aastal ületas SKP ja jõudis 108,3 protsendini. Järgnes võlakoorma kasv: 2008. aastal 116,7 protsendini, 2009. aastal 124,6 protsendini ja eelmisel aastal langus 115,2 protsendini. Käesolevaks aastaks võib prognoosida võlakoormuse kasvu 121,5 protsendini, kui lähtuda Eesti Panga ennustatud sisemajanduse koguproduktist ja liita eelmise aasta koguvälisvõlale juurde EFSF-ile antud kahe miljardi eurone laenukäendus. Tegelik võlakoormus sõltub muidugi komertspankade antud laenudest ja majanduskasvust, kuid selle kohta saab andmeid alles aasta lõppedes. Eesti Pank prognoosib käesolevaks aastaks kasvu 6,3 protsenti ja koguvälisvõlga 100,9 protsenti. Kõrvalolevalt graafikult näeme, et viimased neli aastat on

Eesti võlakoormus olnud 108,3 kuni 124,6 protsenti SKP-st ja pole põhjust uskuda, et see võiks lähiaastatel langeda. Me võime ennast lohutada, et valitsussektori võlakoormus oli mullu 754,1 miljonit eurot

ehk 5,3% SKP-st ja et see on Euroopa Liidus väike, kuigi võrreldes 2001. aasta 190,8 miljoni euroga on kasvanud kümne aastaga 395% (754,1 miljonini). Ainus vähenemine toimus 2007. aastal, ja see oli

39,1 miljonit eurot või 8,1%. Euroopa Liidus olles oleme järele jõudmas teiste riikide võlakoormusele. Kreeka valitsuse välisvõlg oli eelmisel aastal 142,8 protsenti SKP-st ja käesoleval aastal 150,9%.

Eesti liitumine EFSF-iga tähendab riigi võlakoormale kahe miljardi euro lisamist, mis on 365-protsendine (!) tõus.

Virgo Kruve
MTÜ Eurosaadik

Mis mõtteid tekitab Keskerakonna 20. sünnipäev?

„Keskerakonnale soovin kindlat meelt. Erakond peaks jätkama samal kursil, mille on võtnud. Tähtis on oma programmilistele põhimõtetele kindlaks jääda.“

Arvo Jaakson, Keskerakonna asutajaliige, eksriigikogulane, KE liige aastast 1991

„Kui Keskerakonda ei oleks, siis tuleks ta välja mõelda. Näiteks hetkedel, kui meie inimesed pannakse maksma kinni Eestist tunduvalt soodsamates oludes elajate lõbusid. Neil hetkedel tunnevad väga paljud Keski vastased end keskerakondlastena.“

Eve Osa, ajakirjanik ja tõlkija-toimetaja, KE liige aastast 2003

„Keskerakond on stabiilne. Rahvas teda usaldab. Soovin erakonnale edu ja saavutusi, et lihtne inimene saaks edukalt elada.“

Sergei Maasin, laulja, KE liige aastast 2004

„Jõudu ja jaksu edaspidiseks! Samuti ka rohkem üksmeelt! Tahaks, et erakond kestaks ühiste eesmärkide saavutamisel teist samapalju aastaid ja rohkemgi veel.“

Vello Lukk, Jõgeva vallavalitsuse peakeskkonnaspetsialist, KE liige aastast 2000

„Keskerakonnale ma soovin, et tal oleks rohkem sõpru eestlaste hulgas! See on siiski eestlaste riik. Lõppude lõpuks panevad meil noored kõik paika, noored oskavad vaadata asjadele värskest, mitte trafaretselt. Ma sooviks ümarlauda, kus eestlased ja mitte-eestlased istuksid koos ja kus oleks ära toodud ka kõige raskemad probleemid. Tõde tulebki esile vaidlustes, kuid see tõde peab kuuluma eesti rahvale.“

Soovin, et leiaksime sõpru teistes erakondades, leiaksime inimesi, kes on avatud ja tolerantsed, kes ei ole väikekodanlased. Ja veel – kui ühiskond on terve, siis on kõigil tore, kui meil on opositsioon! Lõpuks, mulle meeldib, et ajaleht Kesknädal ei tee vahet, mis rahvusest inimene on, kellest kirjutab. Soovin, et te ka edaspidi avaldaksite kangelasi ja isiksusi, aga mitte rahvusi.“

Cilja Laud, Juudikogukonna esimees Eestis, KE liige aastast 2005

„Õppida, õppida! Õppida tegema alati kvaliteetset tööd! Töötama nii, et toota vajalikke esemeid, mitte üksnes sõnu. Näiteks osata laduda 50 aastat laitmatult kodutunnet tekitavat ahju soemüüri. Ka kätega töötamine vajab tarkust ja oskusi. Lõpetada mõisamoonaka mentaliteet – ükskõik, kas niita muru, parandada lekkivat katust või jalgratast, aga mitte alalõpmata vinguda, et palk on liiga väike.“

Lõpetada võistleva vastase kirumine; pigem tunnustada ka tema edusamme ning üritada ise samu asju teha veel paremini. Tee iga päev täispinges rassides tööd, vast mõistad siis ka, mis on tööarmastus.“

Anti Liiv, psühhiaater ja eksriigikogulane, KE liige aastast 1994

„Raha ei haise, aga poliitika haiseb – pane ainult see sentents mu pikast jutust sisse! Kuulsuse ja aplausi ma olen kätte saanud, nüüd on aeg selline, et ainult rahal on väärtus. Keegi ei maksa mu üüri või maamaksu ära! Ja pangad pole pangad, vaid liiakasuvõtjad. Kõige kindlam asi on sukasäär!“

11. oktoobrist olen 63-aastane ja minust saab Eesti Vabariigi pensionär. Kui sa teaks, kui nadi pension mul tuleb! Aga mina kilpi ega mõõka ei tõsta, et võidelda – endasse tuleb süveneda. Võideldge teie seal.“

Lauri Nebel, näitleja ja noor pensionär, KE liige aastast 1997

„Eks me näe, mis saab. Vaatame, mis tuleb. Aeg on keeruline.“

Heli Läätts, laulja, KE liige aastast 2002

„20 aastat on iga erakonna jaoks tõsine ja märkimisväärne periood. Mis mul muud ikka Keskerakonnale soovida kui – edu ja häid tulemusi edaspidiseks!“

Urmas Jürgenson, ettevõtja, KE liige aastast 2006

„Mingil juhul ei tohiks Keskerakond lõheneda ega tohiks lasta tekkida tunnet, et pind kaob jalge alt. Tegemist on ühe suurema ja esinduslikuma parteiga Eestis. Tuleb teha kõik selleks, et erakonna liikmed koonduksid. Soovin, et Keskerakond liiguks edasi ühise rivina. Keskerakonna sees peab olema oma kindel credo.“

Eino Baskin, näitleja ja lavastaja, KE liige aastast 1998

„Kahju, et head inimesed nagu Peeter Kreitzberg ja Sven Mikser on vahepealsete aastate jooksul Keskerakonnast lahkunud. Soovin Keskerakonnale, et ta võimule tuleks.“

Ilmar Kõvatomas, Olustvere osaiühingu Ageroiljuhataja, KE liige aastast 1996 (astus erakonda pärast Eesti poliitika ajalukku läinud nn moonipõlluskandaali, kus Edgar Savisaare siseministriks oleku ajal 1995 suvel Kõvatomase moonipõld riigi poolt maha niideti)

„Parempoolsed võimulolijad on end oma toolide külge kinnitanud vahendeid valimata ja võtnud ainuvastutuse meie väikese riigi käekäigu eest, nii et kõik opositsiooni seaduseelnõud hääletatatakse Riigikogus maha. Tasakaalus riik püsib aga kõigi ühiskonnagruppidega arvestades, muidu jäävad Eestimaale pensionärid, ning hiljem ka koristamata ja hooldamata kabelid.“

Olgu erakonnakaaslastel meelegindlust vastu seista võimu survetele. Elagu Keskerakond, kõik keskerakondlased kui õiglasemate mõtete ja taotluste kandjad!“

Maie Niit, Otepää Lihatoöstuse juht, Aasta Ema 2009, KE liige aastast 1998

„Ma sooviks kõikidele keskerakondlastele visadust ja vastupidavust, sest ega kuuluda Keskerakonda pole kunagi kerge olnud!“

Lea Kuldsepp, Kuressaare linnavolikogu liige, KE liige aastast 1999

„Seenioride Kogu poolt soovin Keskerakonnale õnne ümmarguseks tähtpäevaks. Usume, et erakond ka edaspidi seisab hea auväärses eas inimeste huvide kaitsmise eest.“

Elmar Truu, Keskerakonna Seenioride Kogu esimees, Rahvaliidust tulles sai temast KE liige aastal 2006

„Keskerakond on ainuke erakond, kuhu ma oma üsna pika elu jooksul olen astunud. Kordagi pole ma seda kahetsenud. Olen uhke oma erakonna üle ja mul on hea meel, et ka erakonnal pole põhjust olnud mind häbeneda. Soovin, et meie erakond ka edaspidi oleks kindlalt sellel kursil, mille me oma põhikirjas paika oleme pannud. Erakond pole eesmärk omaette, erakond on vahend riigi elu kujundada ja vajadusel muuta. Soovin, et järjest rohkem tegusaid inimesi liituks meiega, sest uskuge – praegustest erakondadest on Keskerakond ainuke, kes tõeliselt hoolib Eestimaast ja tema igast inimesest! Edu erakonnale ning jõudu ja selget pead tema juhtidele!“

Toivo Tootsen, raamatute autor, eksriigikogulane, praegu Tallinna linnavolikogulane, KE liige aastast 1994

„20 aastat Eesti poliitilisel maastikul on ühe erakonna elus pikk aeg. See näitab väga ilmekalt, et erakonna püsiväärtused ei ole aja jooksul muutunud. Keskerakond on sellele ajale igati edukalt vastu pannud. Erakonnaga on olnud liitujaid ja on olnud pereheitmist. Vaatamata kõigele on Keskerakond suutnud edasi minna ühtes ja tervikuna. See näitab tugevust. Soovin kõigile erakonnakaaslastele jätkuvalt meelegindlust meie ühiste eesmärkide saavutamisel.“

Ago Kokser, Keila linnavolikogu esimees, Reformierakonnast tulles ühines KE-ga aastal 2006

„15 aastat olen erakonnaga koos olnud, seega on minulgi erakonnas väike tähtpäev! Mina tuln erakonda Edgar Savisaart toetama. Ainult teda. See oli aeg, kus erakond lõhenes ja Andra Veidemann ja Siiri Oviir kandideerisid erakonda juhtima. Siis ma tuln ja toetasin Savisaart. Olen püüdnud mõista ja hoida seda inimest.“

Kahjuks on nii, et 1993. aastast olen ma maadelnud kodu erastamise probleemidega, ja siin erakond mind palju aidanud ei ole. Kohtud on läbi käidud, see kõik on mind traumeerinud. Ikka tuleb nii välja, et mingi „obersturmbanni“ eest hoolitseb riik rohkem kui minu eest. See on tohutu südamvalu, kus ma ei leia tuge, kui hakatakse jälle protsessimisega peale. Mul endal tuleb 31. oktoobril juubelikontsert Mustpeade Majas, kutsun kõiki kuulama! Kui palju ma oleks rohkem laulda saanud, kui poleks seda kodusõulukorda olnud! Tahan veel Savisaarega rääkima minna...“

Margarita Voites, koloratuursopran, KE liige aastast 1996

„Soovin erakonnale sisemist tarkust. Vaatamata sellele, kuidas kõik ümberringi otsivad vigu Keskerakonna juures, peaksime meie säilitama sisemise tarkuse ja positiivsuse.“

Anneli Viitkin, endine Võru linnaape, nüüd Tallinna Nõmme linnaosa vanema asetäitja, SDE-st tulles ühines KE-ga aastal 2011

„Oi, see on saatus vist! Olen mõelnud, et sel on minu jaoks tähendus, kui olen sündinud erakonnaga samal kuupäeval! Kui ma Toomas Vitsuti juurde tööle tuln, esimesel päeval kohe ta ütles mulle, et Julia, sul on Keskerakonnaga ühel päeval sünnipäev. Soovin nii erakonnale kui ka kõigile meile palju edu – kõik tahavad ju edukad olla. Rohkem positiivsust kõigile – raskused lähevad mööda ja jäävad kogemused!“

Julia Tšaplõgina, linnaosavalitsuse ametnik, KE liige aastast 2008, sündinud 12. oktoobril 1989

Kokku on Keskerakonna 13 000 liikme hulgas 36 tänast sünnipäevalast – palju õnne kõigile!

Ajakirjanik ausa ajaloolase osas

Kesknädala toimetusest: Tarmo Vahter avaldas soovi, et tema raamatut Kesknädalas retsenseeritaks. Kesknädal palus raamatut retsenseerida Mati Hindil.

MATI HINT

Möödunud august tõi Eesti ellu brežnevlike poliitlavastuste kõrval mõndagi rõõmutavastavat-üllatavat. Kõige rõõmutavavam oli 20. augusti tähistamine suure pidulikkusega ja kõrgel riiklikul tasemel. Rahvas on tagasi saanud talle kuuluva pidupäeva ja võis näha, kui suure innuga isamaa teist iseseisvuspäeva tähistati.

20. augusti tähistamine algas küll president Arnold Rüütli ajal, kuid siis pidasid mõnedki imestamisväärses, et kellelgi on 24. veebruari kõrval vaja veel ka 20. augustit, mil justkui pole toimunud midagi tähelepanuväärset: Eesti Vabariik oli olemas ka enne 1991. aasta 20. augustit ja Toompeale valitud rahvasaadikute kohus oligi otsustada seda, mida nad 20. augustil tegid. Mille eest neid siis kiita? On minultki küsitud, milleks sel päeval valge triiksärk või vastuvõtule minnek?

Nüüd poseerivad hiljutised eitajad president Ilvese Roosiaia-vastuvõtul nagu vabadusvõitlejad muistegi. Hea areng, milles president Toomas H. Ilvesel on oma osa. Aga keegi võiks siiski välja anda ka artiklikogumiku 20. augusti mõnitajate mõtetega. Oleks õpetlik.

Õhkkond Eesti iseseisvumise ja üleminekuaastate käsitlises muutus tänavu tõesti otse tajutavalt. Küsimus on: kui kauaks? Küllap saab meediaõhkkonda jälle muuta, nagu parajasti vaja.

Taasiseseisvumise (halb sõna, sest meenutab üht teist "taaskehtestamist", aga kahjuks on ta juurdunud) uusi ja tõelähedasemaid vaatenurki esitavad kaks väga olulist augustis ilmunud raamatut: ajakirjanik Tarmo Vahteri "Vaba riigi tulek" ja 20. Augusti Klubi koguteos "Mitme tule vahel" (toimetajad Lehte Hainsalu ja Rein Järlik).

Viimane jääb Eesti ajalookirjandusse püsiväärtusega meenutusteosena, aga esimese suureks vooruseks on kergloetavus, dokumentaalsus, põnev esitus. Et sellist raamatut vajati, seda tõestab püsivalt müügiedetabelite eesotsas.

Tarmo Vahteri raamat algab 1991. aasta 15. maiga – internatside rünnak Toompeal. Seda sündmust on Eesti iseseisv-

vähigi võimalik." Savisaare valitsuse ministrid (ka Lennart Meri) olid valmis taotlema lääneriikide tunnustust Savisaare valitsusele.

Küsimus iseseisvumise hinnast (mitte ainult rahas) pidi varem või hiljem tooma Savisaare tugevasse valitsusse erimeelsusi. Ja töigi. Võib-olla ka seetõttu, et Savisaarel oli raske leppida sellega, et iseseisvumisvõitlus ei järginud küllalt vastuvaidlematult

tema argumente. Et Savisaar oli *de facto* iseseisvumisliikumise juht, selles küll ei saa kahelda.

Raamatus ei puudu väga ähvardavad noodid Eesti enda pooleltki. Eesti Komitee kõlasid kodusõjaähvardused.

Tarmo Vahter: Vaba riigi tulek. 1991. Kuus otsustavat kuud. AS Eesti Ajalehed. Eesti Ekspressi raamat 2011. 336 lk.

mise käsitlises esitatud isegi Edgar Savisaare lavastusena, nagu ka kelamlaste-enamlaste "rahvaühtsuse valitsuse" kava on esitatud Eesti elanikkonna konsolideerimise taotlusena. Niisuguseid unenägusid Tarmo Vahteri raamatus pole.

Õieti oleks "Kuus otsustavat kuud" pidanud algama 3. märtsi referendumiga. Mõõda sellest siiski ei minda, seda meenutatakse korduvalt, kuigi mitte võtmesündmusena. Kuid hea seegi. Taustaks on ju kas või tänavuse aasta 3. märts, mil meedia oli täielikult unustanud, et möödus 20 aastat referendumist, millele viitamine on kõigi iseseisvumiseni viinud otsuste, avalduste ja deklaratsioonide kõige tähtsam punkt.

Raamat ei varja ka eestlaste igavest rivaalitsemist: Meri ei hinnanud Rüütli kuigi kõrgelt, Rüütli ja Savisaare suhted polnud ülearu soojad, Lippmaa ja Meri võistlesid tegevusvaldkondade pärast (tulmused olid tihti küll väga head), Nugis kartis, et tema jääb teiste varju, 20. august viis lahku Savisaare ja Lauristini jne.

Välja joonistub Eesti iseseisvumisele surmaohuks olnud reaalse *de facto* iseseisvuse taastajate ja *de jure* järjepidevuse joone ajajate vastuolu. Savisaare *de facto* liini loomiseks olid Eesti Komitee poliitikud valmis kokku mängima mitte ainult eestlastest nomenklatuurikommunistidega, vaid ka Interrindega. Kui *de facto* iseseisvuse taastajad olid oma eesmärgi saavutamata, võttiski viljad üle *de jure* liini.

Rüütel muutus nomenklatuursest kompartei tegelasest Eesti poliitilise iseseisvuse kindlameelseks eestkõnelejak, niipea kui selleks tuli vähigi reaalne võimalus. Ka Savisaare kaheldamatuks eesmärgiks oli Eesti väljaviimine Vene alt ("Eesti Vabariigi taastamine mis tahes hinnaga"); kas esimese või teise või kolmanda vabariigi nime all, see oli teisejärguline. Lennart Meri oli valmis Eestit Nõukogude Liidust kas või raha eest välja ostma, Lippmaa sõnastus oli: "Nii palju iseseisvust, kui

Paratamatult on sellisel raamatul tekstiks valitud dokumentide ja sündmuste nägu. Iseseisvumise peakangelas-teks tõusevad Arnold Rüütel ja Edgar Savisaar, kõik teised on mitu redelipulka madalamal. (Kaarel Tarand on raamatust välja lugenud Savisaare kui impeeriumi käsilase kujutamise, selleks pole küll põhjust; vt Sirp 26. august 2011.)

De facto iseseisvumise vereohvriteta saavutamisel oli Rüütli ja Savisaare meeletuluseks ja otsustavusel määrav tähtsus. Et iseseisvuse kätte võitmise järel läks võim *de jure* liini kätte, siis ei ole midagi imestada, et 20 iseseisvuse aastat on Arnold Rüütli ja Edgar Savisaar mõõdutundetult süüdistatud ja halvustatud. Aga nad on vastu pidanud. Mis hinnaga, seda me ei tea. Kindlasti ei tee pikka aega kesteve ülekohtus kedagi paremaks.

Tarmo Vahteri raamatut ei saa enam maha vaikida, seda enam, et ta ei ole parteiline, kuigi valitud materjal (ja materjal, mida oli valida) jätab paljugi varju. Me ei saa teada,

vastu kõigele, mis realselt viis *de facto* iseseisvuse suunas (vt ka Ameerika-eestlase Endel Uiga intervjuu Kesknädalas 24. augustil 2011). Kas keegi väljastpoolt Eesti Kongressi suunas selliseid otsuseid?

Tarmo Vahteri raamat on saanud juba tunnustavaid retsensioone, sealhulgas raamatuga võrdset ausa tutvustuse Paavo Kangurilt ("Raamat tõelisest ajaloost ehk ausamas Jeltsinile" – Eesti Ekspress 15. sept.). Kangur meenutab, nagu Vahterigi, mida Eesti on võlgu suuremeelsele Vene presidendile. Eestis valitsema pääsenud valikulise *de jure* liini poliitikud ei raatsinud Jeltsinile isegi ordenit anda – otse uskumatu väiklus.

Aga nüüd on hetkeseis siiski vähemalt korrakski selline, et kaks meest – Arnold Rüütel ja Edgar Savisaar – on dokumenteeritud iseseisvumisloos tõstetud nendele kuuluvatele kohtadele.

Ja millega vastavad Eesti praegused valitsejad, kelle roll iseseisvumisvõitluse ajal oli nullilähedane või koguni häbi-väärne? Nad vastavad uue õpetusega Eesti iseseisvumisest:

Teine Eesti armastab luksust

KARL LUST SDE

Parvlaeva „Estonia“ huku aastapäeval Katrin Siska kutus Kesknädala veergudel üles Toompeal piketeerima hinnatõusu peatamiseks, aga poolt linna seal kohal polnud. Milles asi? Sama päeva Äripäev kirjutas, et praegu on õige aeg hindu tõsta, sest see on „ju parim ja lihtsaim viis kasumit kasvatada – midagi investeerima ei pea, lihtsalt tõsta hindu ja kasseeri kasumi“.

Miks on eestlased Euroopas ainus rahvas, keda elukalliduse ja viletsuse kasv ning riigieelarve hügelkärped on sedavõrd õnnelikuks teinud, et valitsusk koalitsioon valiti tagasi senisest veel suurema häälteenamusega?

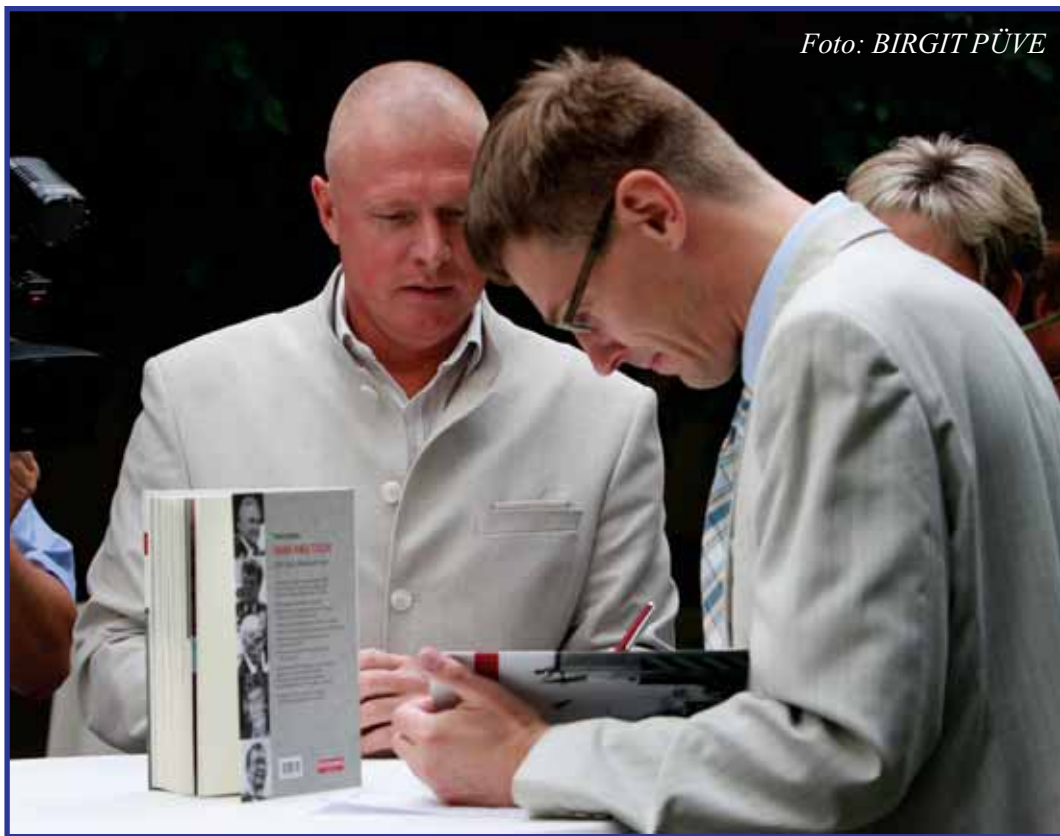
Paljud Euroopa rahvad mäsavad ja avaldavad meelt, protestivad ja boikotivad, valivad ja arutavad. Võib-olla sõltub kõik suhtumisest ja väärtushinnangutest?

Eestis muutuvad järjest luksuseks üha uued kaubad ja teenused. Paljudele on õieti kogu elu luksus: sünd, surm, kool ja töö, pensionipõlv. Luksus on arstiabi ja kõrge käibemaksu tõttu ka ravimid, küte ja elekter, raamatud ja kultuuriüritused.

Konjunktuuriinstituudi direktori Marje Josingu arvates on ka liha tulevikus luksuskaup! Aga juba praegu on paljudele muutunud luksuseks isegi leib ja piim, kõõgi- ja puuvili, kohvist ja suhkrust rääkimata.

Mida rohkem on luksuskaupu, seda parem on elu. Sestap, kallid kaasmaalased, vaadake oma elu ja ümbrust lahtiste silmadega ning olge ikka väga rõõmsad! Hõisake!

Foto: BIRGIT PÜVE

“VABA RIIGI TULEKU” ESITLUS: Sel suvel ilmunud raamatu presentatsioonil kirjutab autor, Eesti Ekspressi ajakirjanik Tarmo Vahter parajasti autogrammi keskpoliitiku Kalle Laaneti eksemplarile.

Musti nimekirju ei teinud mitte ainult Moskva putšistide käsilased, vaid ka Kaitseliidus taotleti ilma tseremoonitsemata mahalaskmiste õigust. Sellise "õiguse" taotlemist seostatakse raamatus nimedega nagu Jaak Mosin, Riho Ühtegi ja Juhan Algas. Juhan Algas oli koos hiljem KGB kaastöötajaks paljastunud Ville Sonniga ka piiritulpade aktsiooni juhte. Piiriaktsioonid ajasid nurja igasugused Setumaa kompromisspiiri läbirääkimised Venemaaga ja Eesti jäi Setumaal ilma kõigest. Ja mis puutub mahalaskmistesse, siis sellise õiguse ihalejaid ja treenijaid on Eesti poliitika ladvikuski tänapäevani.

kui tähtis oli Vaino Väljase roll iseseisvumise mõnes olulises episoodis. Me ei näe, kui kindlameelselt on Ingrid Rüütel seisnud Arnold Rüütli kõrval. Me ei saa selget ettekujutust sellest, kuidas õigusliku järjepidevuse idee muutus omandi tagastamise ideeks ja kuidas ka Välis-Eestis idealistid-vabadusvõitlejad tõrjuti kõrvale omandi tagastamise eestvõitlejate poolt.

Tarmo Vahter on teinud ausa alguse. Paljud on seda oodanud 20 aastat. Loodetavasti tuleb ka lisa. Kui Eestis arhiive ei suleta ja kui kättesaadavaks muutuvad Välis-Eesti organisatsioonide arhiivid, siis võib saada suurem selgus, miks ikka Eesti Kongress töötas

mitte kedagi pole vaja esile tõsta, selles kirglikus võitluses pole suuri nimesid, vaid meie kõik, rahvas, tegime ajalugu. Ka need, kes olid päris kaugel või jälgisid meelevaldusi kardinalpilust. Rahvas ei vajanudki juhte ega ideolooge, vaid ärkas ja tegi ajalugu, otsustades taastada iseseisvuse. Selline "teooria" on juba kõlanud kõrgetestki kõnetoolidest.

Nii marksistlikku ajalookäsitust ei õpetatud isegi Hruštšovi aegses Tartu ülikoolis. Aga kui vaja, tõstetakse tänapäeva Eestis ka vulgarmarksism doktriiniks. Selle vastu aitavad ainult sõltumatute kirjutajate ausad ja dokumenteeritud raamatud. Jõudu tööle!

Tartlastele teadmiseks!

Reedel,
21. oktoobril
kell 18.00

Tartu Ülikooli
raamatukogus
(Struve 1, ruum 243)
Keskerakonna Tartu
piirkonna koosolek.

Teisipäeval,
1. novembril
kell 16.00

võtab KE büros
(Ülikooli 12, II korrus)
valijaid vastu
Riigikogu liige
professor
Aadu Must.

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Ühe matka lummuses

Kui meile üsna lähedaste hõimlaste setode asuala jaguneb teadupoolest kahte riiki, siis üht kaugemat hõimurahvast saame (Eestis laiemalt tuntud kui laplased) jätkub kahte kuningriiki (Rootsi ja Norra) ja kahte vabariiki (Soome ja Venesse). Kõva sarnasus on kummalgi rahval selles, et kõigest hoolimata püüab jääda iseen-daks – säilitada oma keelt (lapi keeli on päris suur hulk) ja ainulaadset kultuuri. Kui setod võivad nüüd pidada Seto Kuningriiki omade aukandjatega, siis saami rahva vist küll õnnelikema osa – põhiliselt Soome Lappi läänis asuva – huvidest teadaandmise eest püüab hea seista iseseisev *Kampsuherran Valtakunta* oma kahekojalise parlamendiga. Selle suveräänse moodustise jaoks

maad ja maju andnud saami verd kirjamees ja õpetaja Oiva Arvola (pildil) mõjub kui Lapimaa elusmonument. Ning ehk targimaks meeneks temast ja ta rahvast võib pidada 14-keelset (sh ka eesti; tlk. Kersti Neiman ja Kulle Raig) üllitist „Sagaismid“.

Allpool pisuke valik neid oivalisi saamilikke mõtteid.

Kahte tunnet pead sa endaga alati kaasas kandma: tänulikkust mineviku eest ja lootust tulevikule.

Sõbrad ei ole alati avameelsed – vaenlased on.

Paljudele on kestev edu palju raskem kui raskuste võitmine.

Tee kuulsuseni on tavaliselt nii pikk, et selleks ei piisa ühest elust. Nii saavadki paljud kuulsaks alles pärast oma surma.

On inimesi, kes räägivad lakkamatult. On inimesi, kes annaksid rohkem mõtteainet, kui neid harvemini kuuleks.

Inimesed kolmekordistavad oma muret: nad muretsevad mineviku pärast, kurvastavad olevikus ja pelgavad homset.

Murede kurtmine ei leevenda tuska, aga kui üritad neid vapralt kanda, võib juhtuda, et nad muutuvad õnnistuseks.

Inimese pahed elavad pärast tema surmagi, aga hea läheb koos temaga hauda.

Kergem on mõelda vaenlase vigade üle kui sõprade vooruste üle.

Tark vihamees pole nii ohtlik kui rumal sõber.

Mees, kes ehitab tara, jätab väljapoole palju rohkem kui sissepoole.

T. M.

Enam kui anekdoot

Noorpoliitik ja veteranpoliitik vestlevad olukorrast riigis

NOOR: Kõik need aastad, mida mina mäletan, on suur osa eestlasi kirunud venelasi ja Savisaart, sest too teeb venelastega avalikult koostööd. Parempoolsed on silmakirjalikud, nemad noolivad vaid valimistel venelaste häält.

VETERAN: Esimese Eesti Vabariigi ajal kirusid eestlased sakslasi. Viha põhjuseks oli siis seitsmesaja-aastane orjapõli. Sakslased omakorda pidasid eestlasi matsideks ja näitasid seda ka välja. Kui minu vanaema oli veel noor neiu ja jalutas oma sõbrannega alleel, tulid neile vastu saksa tantad. Arva ära, mida tantad tegid, kui nende juurde jõudsid?!

NOOR: Tere ütlesid?..

VETERAN: Mitte sinnapoolegi! Nad peeretasid! Vanaema rääkis, olgu muld talle kerge, et sakslased lasid kõhutuult isegi söögilauas. Kui tahad sakste moodi olla, siis lase kõhutuul tulla!

NOOR: Nüüd on sakslastel Euroliidus esikoht, aga meie kempleme uute „vaenlastega“. Kuhu me niimoodi jõuame? Tasuks mõelda, kes on meie järgmised „vaenlased“?

H. Kukkk, Emajõe Ateena

Mures kooli ja õpetaja pärast

Veel sada aastat tagasi oli neli klassi koolis käinud talupoeg võimeline ehitama ühe suvega endale palkmaja. Ehk tagama ennast elamispinnaga. Vähe sellest, ta oli võimeline varustama enda pere tervisliku toiduga. Tema lapsed õppisid talutööd ja olid võimelised isaisade kultuurilisi traditsioone jätkama. Täna on olene joudnud oma haridussüsteemiga nii kaugemale, et 12 aastat koolis käinud talupojal puuduvad igasugused võimed enda maja ehitamiseks, rääkimata enda pere toiduga varustamisest. Seega kooliharidus on formeeritud maksumaksja loomiseks, mitte ühiskonna heaolu tagamiseks. Kui riik ja ühiskond ei ole võimeline ennast ise toiduga varustama, ei saa riigi iseseisvusest ja vabana olemisest juttugi olla. Seega ei poolda meie koolides antav õpetus iseseisva riigi püsijäämist. Rääkimata seoste tajumisest, mis võimaldaksid tuvastada seoseid sisseostetava toidu ja sellega riigist välja rändavate töökohtade vahel.

20-aastase iseseisvusaja jooksul on senimaani läbi vaidlemata, kes koolist peab välja tulema. Kas kuulekas palgatööline või loominguline

ettevõtja ja milline võiks olla nende proportsionaalne vahekorra? Peamiseks probleemiks meie ühiskonna vaidlustes hariduselu üle on kujunenud

Kunagi panid just õpetajad Eestimaal aluse ühiskonna iseseisvusele. Need rahvuslikud aated on tänaseks paraku devalveerunud ja asendatud

Eesti hariduse päike ärgu loojugu eales, vaid tõusku ja valgustagu meie tulevikku!

aga palgaraha, mis viitab vaid palgatöölise mentaliteedile õpetajate hulgas. Probleem seisneb selles, et palgatöölise mentaliteediga on loomingulise inimese kasvatamine meie koolides küsimärgi all. Loomingulisuse devalveerumist ja distantseerumist ühiskonna arendamisest kinnitavad meie õpetajate vaikumine ja kohalikus meedias olematud sõnavõttud.

supermarketi reklaamikampaaniate ning palganumbri suurusega. Või on isegi aateliisus niivõrd devalveerunud, et õpetajaks olemisega enam eriti kokku ei kuulugi? Ja koolmeistrist on seega kujunenud mitte Õpetaja, vaid konveierliinitööline?

Einar Eiland
ehitusinsener Haapsalust

Õnnitlused!

Keskerakonna Seenioride Kogu juhatus õnnitleb tublit **Tiina Mürki**, kel täitub 14. oktoobril 70 eluaastat.

Õnne ja tervist!

Poliitikakool kutsub osalema!

Keskerakonna Noortekogu (KENK) Poliitikakool kutsub **8. novembril kell 16:30-21:00** (eesti keeles) ja **15. novembril kell 16:30-21:00** (vene keeles) Tallinnas Vene Kultuuri-keskuses (Mere pst 5, III korrus, väike saal) toimuvasse poliitikakooli, kus arutletakse teemal „Võimu ja jõustruktuuride ning meediapoolne sekumine poliitikasse“.

Osalemiseks tuleb eelnevalt registreeruda.

Osalemissoovist teatage hiljemalt **28.10.2011**, saates e-kirja aadressil

jelena.poliitikakool@gmail.com

Kirjas märkige oma ees- ja perekonnanimi, klubi (kui olete KENK-i liige), telefon ja e-posti aadress.

KUTSE INFOPÄEVALE 13. oktoobril

Keskerakonna omavalitsuskogu korraldab neljapäeval, **13. oktoobril kell 15.00** Vinni Vallavalitsuse 3. korruse saalis infopäeva (Tartu mnt 2, Pajusti, Lääne-Virumaa)

Päevakord:

- 15:00-15:05** Avasõnad
Toomas Väinaste, Vinni vallavanem
- 15:05-15:35** „Kohaliku omavalitsuse korralduse vastavusse viimine põhiseadusega“
Hardo Aasmäe, Eesti Entsüklopeedia peatoimetaja (20 min. ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)
- 15:35-16:05** „Omavalitsusliitude läbirääkimised riigieelarve ja omavalitsuste eelarvete positsioonide osas“
Taavi Aas, Tallinna abilinnapea (20 min. ettekanne + 10 min. arutelu ja küsimused)
- 16:05-16.30** „Omavalitsusliitude ühinemise tugevused ja nõrkused“
Jüri Landberg, Eesti Maaomavalitsusliidu esimees (15 min. ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)
- 16.30-17.00** „Lähiaastate sammud sotsiaalvaldkonnas“
Riho Rahuoja, Sotsiaalministeeriumi asekanstler (20 min ettekanne + 10 min arutelu ja küsimused)

Üritust modereerib **Jüri Ratas**

Jüri Ratas
Keskerakonna omavalitsuskogu esimees

Palume osavõtust teatada hiljemalt **11. oktoobriks e-posti aadressile alla.poddubnjak@riigikogu.ee**

Vaidlus selle üle, kes on meie kõige õigemad vabastajad, jääbki vist lõpetamata. Tundub, et Eesti lähimineviku suudavad õigesti kirjeldada vaid soomlased. Näiteks Seppo Zetterberg, kelle sõnul eestlased näevad sündmusi läbi 24. veebruarini või 20. augusti kitsa pilu. (Eesti ajalugu. Tallinn, 2010)

ENN TÕRUVERE
pensionär, Viljandimaa

Loomal, inimesel ja ka rahval on kallaletungi puhul kolm võimalust: kas vastu hakata, alla anda või põgeneda. Kui 1944. aastal kõik eestlased oleks põgenenud, oleks nad päästnud küll isikliku vabaduse, aga mis vaesest Eestimaast oleks saanud? Ilmselt nii, nagu juhtus Ida-Preisimaal (Königsbergis), Ida-Soomes (Viiburis) või Pommeris (Stettinis). Kas siis oleks laulev revolutsioon saanud üldse toimuda?

Eesti päästsid need, kes punastele alistusid

Kui kõik oleks vastu hakanud, iga põlvpeikku poisike oleks vene sõdureid kadaga tulistanud, iga perenaine oleks neid kuuma veega kõrvetanud, oleks tulemus lõpuks ikkagi sama olnud.

Oligi verine vastuhakk. Olenemata sellest, mida nad ise mõtlesid või kuidas meie neisse nüüd suhtume, tegelikult olid nad kahurilihaks võõrvõimu käes. Ja kui nad oleks ka kümme korda rohkem vaenlase lapsi orbudeks teinud, ei oleks see lõpptulemust muutnud. Siit moraal: Eesti riigi ja rahva päästsid need, kes alla andsid ning okupantidega suuremal või väiksemal määral koostööd tegid. Ja kasvatasid raskuste kiuste üles sünnijärgsete Eesti Vabariigi kodanike põlvkonna, rahvarindelased ja nende juhid. Ja tagasid eesti rahvuse ja kultuuri säilimise läbi okupatsioonigaegade (nagu näeb ette hilisem EV põhiseadus).

Eesti iseseisvuse saavutamise

Telemöödiku-uuring, mille TNS EMOR septembrikuu jooksul tegi, näitas neljapäeva, 29. septembri õhtul, et Tallinna Televisioonil oli seni suurim vaatajaskond.

Kella 19 ja 20.30 vahel, mil TTV kandis Saku Suurhallist otse üle BC Kalev/Cramo –

idast me vabanesime?

ei olnud sugugi kindel. Eesti vabanes tänu juba ebardina sündinud sotsialistliku maailmasüsteemi kokkuvarisemisele. Nõukogude Liit lagunes sisemistel põhjustel. Teda ei rünnatud väljast ei sõjaliselt, ei majanduslikult, ei poliitiliselt. Vastupidi, lääneriigid püüdsid säilitada Mihhail Gorbatšovi võimu. Kuigi eestlased tahavad olla tähtsad tegijad, tuleb tunnistada, et mäng käis kõrgelt üle meie pea. Meie maailmaajalooline saavutus, kui veidi

jastpoolt. Neljakümne-viiekümne aasta jooksul ei saavutatud eelpoolnimetatud „läänerindel“ märkimisväärset edu. Toimus koguni taandareng – kui peale sõda oli umbes 15 000 relvastatud, lahingukogemustega võitlejat, metsavend, siis enne fosforiidisõda oli alles käputäis sulepeaga võitlevaid teisitimõtlejaid. Neid võiks võrrelda sääseparvega, kes olid küll tüütud, kuid ei olnud Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidule ohtlikud.

siooni. Antikehad (Interrinne, OMON, TKÜN – Töökollektiivide Ühendnõukogu jms) tekkisid hiljem, kuid haige organism ei suutnud enam nakkusest jagu saada. Aga peamine – nad tungisid ajju – Kremli, põhjustades hiiglasel krambid, halvatus ja lõpuks ka „loomuliku“ surma. Krampideks võib pidada vereid Tbilisis, Bakuus, Vilniuses jm. Surmakrambiks sai augustimässukatse. Sellele järgnes halvatus: Riiklik Erakorralise Seisukor-

riss Jeltsin kirjutasid alla, et Venemaa tunnustab Eesti iseseisvust ja kutsus Gorbatšovi üles samaks. Siis järgnes tunnustuste paraad. Island oli küll esimene, kuid küsigem Stalini moodi: mitu diviisi on Islandil? 20. augusti deklaratsioon oleks jäänud paberilipakaks, kui Moskva poleks seda tunnustanud. Võrreldes: Leedu kuulutas iseseisvuse välja 11. märtsil 1990, kuid USA tunnustas tema iseseisvust alles 2. septembril 1991. Tšehhenia kuulutas end iseseisvaks 1. novembril 1991, kuid keegi pole teda seniajani tunnustanud.

Eestil on olnud õnne

Ei maksa ka poliitikute hilisemat tegevust üle hinnata. Küsigem: millised on postsotsialistliku maailma kõige arenumad riigid? Õige vastus on: Eesti endises Nõukogude Liidus, Sloveenia endises Jugoslaavias, endistes „rahvademokraatiamaadest“ Tšehhi (Ida-Saksamaa on eriolukorras). Läheme aga 25 aastat tagasi ja küsime sama küsimuse. Ja vastus on ikkagi sama: NSVLiidus Eesti, Jugoslaavias Sloveenia, rahvademokraatiamaadest Tšehhoslovakkia ja Saksa DV. Nagu näeme, on juhtgrupp jäänud samaks. Mis on neil riikidel ühist? Õige vastus: rahva tööks ja tasakaalukus.

Eestis oli laulev revolutsioon, kellelgi ei lastud nahka auklikuks, Tšehhoslovakkia sametine revolutsioon läks peaaegu sama „kuivalt“. Sloveenia vabanes kodusõjast, oli ainult 10-päevane sõda Jugoslaaviaga. Siit saab järeldada ka seda, et vaatamata parempoolsele võimule on Eesti suutnud säilitada esikoha.

Juriidiline järjepidevus oli sõnakõlks, mida oli vaja klanidevahelises võitluses, et väita: meie oleme puhtad, õiged, meil on kõik korras (JOKK ei või vist nende kohta öelda?). Sellest loobuti kohe, kui võim paistma hakkas. Moodustati Põhiseaduslik Assamblee, ülesandega luua uus põhiseadus, ja juriidiline järjepidevus seega katkestada. Muidugi tuli ka kogu seadustik uus teha. Säilitatud on ainult kinnisvara omandiõiguse osaline järjepidevus, ilma neil varadel lasuvate võlgade järjepidevuseta, arvestamata igamist (Balti eriseaduse § 819, mis kehtis EW-s).

Eesti Wabariigis oli liigkasu võtmine (üle 8%) kriminaalkorras karistatav. Aga praegu?

KRIITILINE AEG: Rahvarinne tegi ära musta töö Eesti taasiseseisvumisel. Pildil üks Rahvarinde liidreid Mati Hint esinemas 23. augustil 1989. a. USA-s Connecticuti osariigi pealinna Hartfordi kapitooriumi ees. Foto Külle Arjakase ja Vilja Laanaru albumist „Rahvarinne“.

liialdada, on aga see, et osati soodsat momenti (tõesti vaid momenti!) ära kasutada.

Ajalooliselt vaadatuna: 1918. aasta 24. veebruaril saadi Tallinnas Eesti iseseisvuse manifest plankudele kleepida tänu sellele, et bolševikud olid läinud, aga sakslased polnud veel tulnud. Sakslased tulid ja rebisid manifestid maha – ei mingit Eesti riiki.

1918. a. novembris sai Eesti riik tegelikult tekkida tänu sellele, et sakslased olid läinud, aga venelased polnud tulnud. 1991. aasta augustis saadi Eesti Vabariigi iseseisvus karistamatult välja kuulutada tänu sellele, et Moskva oli halvatud.

Rahvarinne tegi ära musta töö

See tiib, kuhu kuulusid „valged eestlased“ – vabadusvõitlejad, teisitimõtlejad, dissidendid, metsavendadest Eesti Komiteeni – vastandas end Nõukogude Liidule, välistas koostöö ja kokkulepped. Nad ründasid NSV Liitu nagu väl-

Metsavendi võiks võrrelda herilastega. Teame aga, et kui herilased hakkavad peremehe tegevust segama, siis nende pesa hävitatakse.

Kui lugeda näiteks Tunne Kalamit (Eesti tee vabadusele = *Estonia's way to freedom*. Tallinn, 2005) või Lagle Parekit (Mina ei tea, kust ma rõõmu võtan: mälestused. Tallinn, 2010), siis ei leia lugeja sealt mingit põhjuslikku seost autori tegevuse ja Eesti vabanemise vahel. Kuid see tiib oli NSVL-i lagunemise lõpuosas hästi nähtaval ja on seda siamaani. Nende kõned ja kirjad on salvestatud, kõlbavad ka 100 aasta pärast uhkustada. Rahvarinde ja eestimeelsete kommunistide tiiba (punased, pruunid, endised jne) võiks võrrelda pisikute või viirustega, kes tungisid organismi sisse ja levisid üle keha. Ja kahjustasid seda seestpoolt. Rahvarinne „perestroika toetuseks“ sai sisse imbuda nagu stagnavastane vaktsiin, mis algul ei põhjastanud vastureakt-

ra Komitee oli kukutatud, Gorbatšov šokis. Boriss Jeltsinil polnud veel võimu, Gorbatšovil polnud enam võimu. Seda momenti kasutati Eesti ära oma sõltumatus väljakuulutamiseks. Rahvarinde pool tegi ära musta töö Eesti taasiseseisvumisel, jäädes ise suuresti varju. Varju on see jäänud või jäetud tänini: Rahvarinde tegutsemised Moskvas ning mujal on jäänud ja ilmselt jäävadki kirja panemata. Nelja ja poole aastaga saavutati „idarindel“ võit: alates 25. veebruarist 1987, kui Juhan Aare avalikustas telesaates „Panda“ Moskva otsuse rajada fosforiidikaevandused, kuni 6. septembrini 1991, mil NSV Liidu Riiginõukogu tunnustas Eesti iseseisvust. Viimast võib võrrelda Tartu rahulepingu allakirjutamisega. Mõlemal juhul Moskva tunnustas Eesti iseseisvust. Ja see oli oustav. Mina pean tähtsamaks 24. augustit, kui Arnold Rüütel ja Bo-

populaarsem naiste, 35–45-aastaste ja eestlaste seas. Ilmade külmenedes on paremad telerivaatamisajad ees ning TTV vaatajakond alles välja kujunemas. Võib olla kindel, et TTV vaatavus liigub lähikuudelgi tõusvas joones. Võib-olla sündis uus rekord juba pühapäeval, 9. oktoobril,

kui TTV kandis Kiievist üle BC Kalev/Cramo korvpallikohtumise BC Budivelnikiga. Kodulinna mängitakse taas neljapäeval, 13. oktoobril, siis kannab TTV kell 18.45 Saku Suurhallist üle Kalev/Cramo mängu Venemaa meeskonna BC Himkiga.

Raepress

TALLINNA TV

17. - 23. oktoober

ESMASPÄEV, 17.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke*
09:30 Terve tervis*
10:00 Kultuurimeeter*
10:30 Euroopa tee*
10:45 Tallinn, olen kuulus! *
12:30 Tallinn liigub*
13:00 All orus *
15:00 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Elu peeglis*
18:30 TeTeVeke: Vurr
18:50 TeTeVeke: multifilm
19:00 Kas tohib? *
19:30 Tartu uudised
20:00 Pealinnapilt
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinlase tarbeks*
21:30 Jutud folgiklubis
22:00 Inimene inimesele
00:00 KAVA
00:05 Tartu uudised*
00:35 Pealinnapilt*
01:05 TÄNA*
01:35 Jutud folgiklubis*
02:05 Inimene inimesele*
04:05 InfoTV

TEISIPÄEV, 18.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: Vurr*
09:20 TeTeVeke: multifilm*
09:30 Kas tohib? *
10:00 Tartu uudised*
10:30 Pealinnapilt*
11:00 Tallinlase tarbeks*
11:30 Jutud folgiklubis*
12:00 Inimene inimesele *
14:00 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Linna aed*
18:30 TeTeVeke: Vurr
18:40 Jäljed*
19:10 Luubi all
19:30 Vaba mõtte klubi
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Helsinki - Tallinn
21:30 Spordisõbrad
22:00 Kaotatud täht
23:45 KAVA
23:50 Luubi all*
00:10 Vaba mõtte klubi*
01:10 TÄNA*
01:40 Helsinki - Tallinn*
02:10 Spordisõbrad*
02:40 Kaotatud täht*
04:25 InfoTV

KOLMAPÄEV, 19.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: Vurr*
09:10 Luubi all*
09:30 Vaba mõtte klubi*
10:30 Helsinki - Tallinn*
11:00 Spordisõbrad*
11:30 Mõistuse ja käega*
12:00 OTSE:
LV pressikonverents
12:30 Kaotatud täht*
14:15 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 LV pressikonverents*
18:30 TeTeVeke: Vurr
18:50 TeTeVeke: multifilm
19:00 Pealinnapilt*
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Estica. Kiek in de Kõk
21:30 Elu peeglis
22:00 Naine posti teel
23:35 KAVA
23:40 LV pressikonverents*
00:10 Pealinnapilt*
01:10 Kultuurimeeter*
01:40 TÄNA*
02:10 Estica. Kiek in de Kõk*
02:40 Elu peeglis*
03:10 Naine posti teel*
04:45 InfoTV

NELJAPÄEV, 20.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: Vurr*
09:20 TeTeVeke: multifilm*
09:30 LV pressikonverents*
10:00 Pealinnapilt*
11:00 Kultuurimeeter*
11:30 Estica. Kiek in de Kõk*
12:00 Elu peeglis*
12:30 Naine posti teel*
14:05 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Pealinnapilt*
18:30 TeTeVeke: Vurr
18:50 TeTeVeke: multifilm
19:00 Spordisõbrad*
19:30 REC
20:00 KodanikuTV. Südamele ära

20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Inimeste lood
21:30 Meistrite linn
22:00 Teine tulemine
00:30 KAVA
00:35 REC*
01:05 KodanikuTV Südamele ära
01:35 TÄNA*
02:05 Inimeste lood*
02:35 Meistrite linn*
03:05 Teine tulemine*
05:35 InfoTV

REEDE, 21.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: Vurr*
09:20 TeTeVeke: multifilm*
09:30 REC*
10:00 KodanikuTV. Südamele ära*
10:30 Inimeste lood*
11:00 Meistrite linn*
11:30 Teine tulemine *
14:00 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Helsinki - Tallinn*
18:30 TeTeVeke: Vurr
18:50 Dokumentaalfilm. Sõber Kaber
19:30 Ajaga sammu
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinn, olen kuulus!
21:30 Kultuurimeeter.
22:00 Birgitta 2011
23:25 KAVA
23:30 Ajaga sammu*
00:00 Kultuurimeeter*
00:30 TÄNA*
01:00 Tallinn, olen kuulus! *
01:30 Kultuurimeeter.
02:00 Birgitta 2011
03:25 InfoTV

LAUPÄEV, 22.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: Vurr*
09:20 TeTeVeke: Vurr*
09:30 Koos parima sõbraga
09:50 Ajaga sammu*
10:20 Kultuurimeeter*
10:50 Inimeste lood*
11:20 REC*
11:50 Luubi all*
12:10 Tallinn, olen kuulus! *
12:40 Vaba mõtte klubi*
13:40 Kultuurimeeter. *
14:10 Birgitta 2011*
15:35 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke: Vurr*
18:20 TeTeVeke: multifilm
18:30 Estica. Kiek in de Kõk
19:00 Kutseharidus Tallinnas
19:30 Tallinn liigub
20:00 Sini-valge lipu all
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 KodanikuTV. Südamele ära*
21:20 Gabrielle
22:50 Guitarr jamboree, 2. osa
00:20 KAVA
00:25 Kutseharidus Tallinnas
00:55 Tallinn liigub*
01:25 Sini-valge lipu all*
01:55 TÄNA*
02:15 Gabrielle (Gabrielle, *
03:45 Guitarr jamboree
05:15 InfoTV

PÜHAPÄEV 23.10

08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke: Vurr*
09:20 TeTeVeke: multifilm*
09:30 Aleksei Turovski lood
10:00 Kultuurimeeter*
10:30 Terve tervis
11:00 Linna aed
11:30 Tallinlase tarbeks
12:00 Suured helid. Rein Rannapi Hingelinud II
13:00 Tallinn liigub*
13:30 Koos parima sõbraga*
13:50 Gabrielle*
15:20 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke: multifilm
18:15 TNTV
18:45 Tallinn, olen kuulus!
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Mina, eurooplane
21:05 Terve tervis*
21:35 2011a. Paunveres
22:00 Tyson
23:30 KAVA
23:35 Tallinn, olen kuulus! *
01:20 TÄNA*
01:40 2011a. Paunveres*
02:05 Tyson*
03:35 InfoTV

Tallinna Televisiooni vaatavus tegi rekordi

Kaunase Žalgirise korvpallimatsi VTB Ühisliigasarjas, jälgis telekanalil pidevalt keskmiselt 19 500 vaatajat, ning kogu päeva jooksul 98 000 vaatajat, mis on telekanalil seni suurim vaatajate arv. Pärast kanali vabalevisse minekut alates juunist on TTV vaatajakond pidevalt kasvanud. Kui juulis oli vaatajaid

ligi 10 000 võrra rohkem kui mais, siis septembris vaatajakond kasvas juuliga võrreldes veel 14 000 võrra. Neid, kes vähemalt korra kuus seda telekanalit vaatas, oli septembris 341000 ehk 26,7% Eesti elanikest. Võrreldes juuliga on seda 68 000 inimese võrra enam. Elanikerühmiti on TTV veidi

populaarsem naiste, 35–45-aastaste ja eestlaste seas. Ilmade külmenedes on paremad telerivaatamisajad ees ning TTV vaatajakond alles välja kujunemas. Võib olla kindel, et TTV vaatavus liigub lähikuudelgi tõusvas joones. Võib-olla sündis uus rekord juba pühapäeval, 9. oktoobril,

Nädala juubilar REIN VEIDEMANN 65

Kui Kesknädal tegi mulle ettepaneku kirjutada Rein Veidemannist, heast perekonnasõbrast ja mõttekaaslasest, tema 65. sünnipäeva puhul, kõhklesin veidi, sest võrreldes tema eruditsiooni ja analüüsivõimega olen endiselt vaid arvajapoisike.

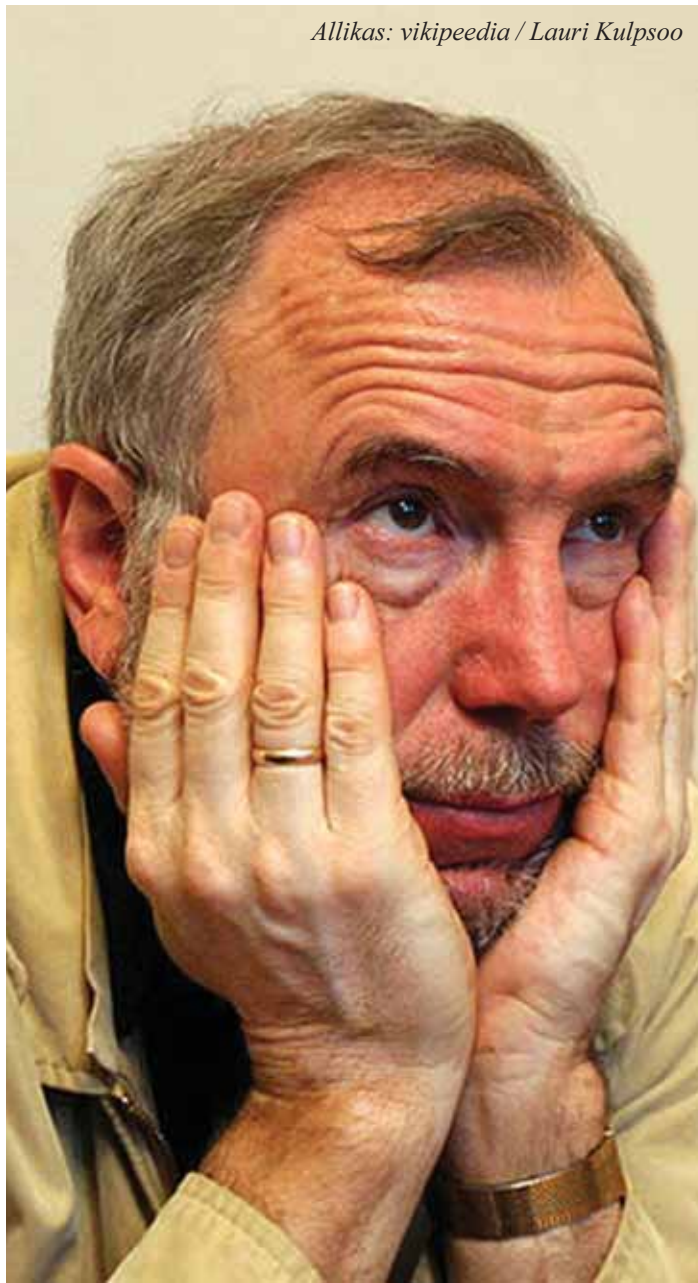
Ent teisalt olen väga lähedal sellele maailmavaatele, mis kiirgub Reinustki, – humanistliku sotsiaaldemokraatia igavikulisele ideaalile. See annab mulle sõnavõtmiseks julgust, sest midagi peab oma elus siiski suutma ka lõpuks otse välja öelda, mitte roomates mingite üldiste arusaamade ja tõekspidamiste äravoolukollektoreis, et teenida kellegi heakskiitu. Idealistid, teadagi, küünilises ja pragmaatilises Eestis kunagi mõjule ei pääse. Mis sellest – aeg valib lõpuks omad, ja ka Eesti muutub kunagi inimlikuks ühiskonnaks!

Seda hämmastavam on siiski olnud Reinu võime läbi murda kõigist poliitilistest ja propagandistlikest barrikaadidest, mida tema teele on püstitatud, tema uskumatu jõud vaidlustada või lausa põrmustada parempoolse poliitika pseudo-doktriine ning jääda ustavaks Inimesele ja Aule. See on ustavus inimesele meie kõrval, kes on sündinud oma emast ega tea midagi poliitilisest konjunktuurist ega suuda alati läbi näha poliititehnoloogide keerulisi konstruktsioone, mis pi-

devalt toodavad valitsusi, keda tegelikult keegi ei taha. Rein on valmis ka sellist inimest aitama, tema pähe võimulalguse asemel vaimuvalgust tooma. Vastuvõtja võimekusest sõltub, kas sellest on tulu.

Rein on olnud viimasel veerandsajandil üks rünatavaid arvamusliidreid. Eriti Eestit viimaseil aastakümneil sotsiaalse kuristiku servale üha lähemale lootsinud poliitikud on pidanud teda üheks oma suurimaks vaenlaseks. Siinkohal vaid põgus väljavõte Mart Laari blogist: „Osalesin Helsingi raamatumessil paneelis Eesti lähiajaloo ja Sofi Oksanenist. Rein Veidemann võrdles Sofi Oksanenit stalinist Hans Leberechtiga. Mõlemad kirjutasid oma raamatuid võõrkeeles ja neid tuli eesti keelde tõlkida. Sofi Oksanen raamatus esinevat pealegi kohutavaid vigu. 1992. aastal sõitsid Eestis traktorid nimelt mitte bensiini, vaid diisliga. Ma ei suutnud selle peale enam end tagasi hoida. Ütlesin, mida arvan Leberechtist, Veidemannist ja kommunistidest.“ (*Kirjavead parandatud – MU*)

Lehkavalt demagoogilise faktiväänamisega politiseerib Laar puhta kirjandusloolase Veidemanni, kes käsitleb Oksanenit fenomeni kirjandusloolisel tegelikult ainumõeldavas kontekstis – poliitilis-propagandistliku nähtusena,

Allikas: vikipeedia / Lauri Kulpsoo

mis sobitub vaid sellesse aega ja oma kaasaegse võimu konteksti nagu Leberechtiki. Vahet ju pole – konjunktuur sõidab kunstist üle poliitilise teerullina, üksnes pahatahtlikkuse lukuaugu kaudu võib näha selles mingit ideologiseeritud propagandistidelt siiski palju õppinud! See hinnang Reinule on aga tegelikult üks leebemaid, sest peavoolumeedia on teda järjekindlalt kvalifitseerinud „punaprofessorite“ kategooriasse. Hungveipinglik Eesti võim näeb ju teaduses ja kunstis oma põhilist vaenlast. Nagu varblasteski, kes julgevad veel säutsuda.

Ma ei hakka siinkohal lahkama Reinu tegevust kirjandusloolaseks, aga samuti omapärase kirjanikuna; selleks puudub mul piisav kompetents. Tema viimane teos „101 eesti kirjandusteost“ on aga vaieldamatult üks ankruid, mis suudab hoida meie õblukest kultuurilaevukest lahkumast vabale triivile globaalsel kultuurimerel.

Paradoksaalselt midagi väga olulist võime aga ühe silmapaistva kaasaegse kohta leida pea alati tema kiuslikelt, frustreerunud, sageli samal alal alaväärtuslikelt või lausa naeruväärsetelt vaenlastelt.

Kivisildnik oma pamfletis „Eesti Nõukogude Kirjanike Liit – 1981. aasta seisuga, olulist“ on öelnud tollal 35-aastase Reinu kohta: „Veidemann, Rein – seniil, ehholaalik,

pahempoolne esseer.“

Parafraseerin või õieti asetan õigetele jalgadele selle Reinu kaaslinlase klounaadsed ja silmnähtavalt tunnustuskadedad võrdlused. Kõigepealt põlvkondliku alaväärsuse ekspositsioon ehk seniil = (tegelikult) autoriteet, eeskuj, kvaliteet. Edasi oma kitsa ego eksponeerimine ehk ehholaalik = (tegelikult) kajakõneleja, ajastu südametunnistus, humanist *versus* kriitiku lõpmatu enesekesksus.

Poliitilise määratlusega tabab Kivisildnik siiski kümnesse, sest määratleb Reinu pahempoolse esseerina = mittekommunistina (nagu Kivisildnik ise?), tõelise revolutsionäärina tänases degenerereivas ja suikavas Eestis, antileninlasena *versus* enamik tänast võimuladvikut.

Rein, jää iseendaks, nagu oled suutnud jääda aastakümnete jooksul! Soovin, ehkki tean, et Sind ei muuda miski. Jumal (kui ta on olemas) olgutänu!

Lõpuks midagi banaalset, aga siirast: kärnased koerad hauavad, aga ausate eesti inimeste karavan liigub kõige kiuste edasi, ja Sina oled sellel rännakul üks selgepilgulisemaid teenäitajaid.

*Mart Ummelas
sõber*

**20 aastat Eesti Vabariiki.
20 aastat Eesti Keskerakonda.**

Keskerakond tänab ja õnnitleb oma valijaid, toetajaid, sõpru, liikmeid ja Kesknädala lugejaid erakonna 20. sünnipäeval!

**Oleme tulnud koos läbi raskuste, läheme ka koos edasi!
Soovigem üksteisele vastupidavust, sihikindlust, murdumatut meelt ja usku Eesti tulevikku!**

*Teie
Keskerakond*

12. oktoobril 2011